

Zamyšlení: 294. Rozjímání o smrti

Zamyšlení

Rozjímání o smrti

Moje švagrová Faye zemřela tento víkend po dlouhé a vyčerpávající chronické nemoci. Není divu, že se její více než šedesátiletý manžel divil, proč Bůh dopustil, aby trpěla.

Nemyslím si, že to Bůh udělal. Nemyslím si, že Bůh utrpení způsobuje, připouští nebo si ho přeje. Někdy v běhu vesmíru prostě trpíme – kvůli nemoci, přírodní katastrofě, smrti. Jindy trpíme kvůli špatnému jednání jiných lidí. Netrpíme však proto, že by Bůh chtěl, abychom trpěli.

Šla bych tak daleko, že bych tvrdila, že Bůh ani nemůže zasahovat do našeho utrpení. Jinak by měl Bůh na svědomí, že nechal zneužívat děti, dopustil pandemii COVID nebo nechal moji švagrovou Faye prodlévat, pracně dýchat a trpět. Co by to bylo za Boha? Ano, mocný. Ale milující? To si nemyslím.

Mnozí křesťané jsou tak přesvědčeni o Boží moci (která pro mnohé ospravedlňuje jejich vlastní moc), že jsou ochotni přehlížet způsoby, jakými by se všemocný Bůh podílel na veškerém utrpení na světě, ne-li byl za něj zcela zodpovědný.

Křesťané tento hlavolam obvykle obcházejí, pokud o něm vůbec přemýšlejí, nějakým vágním odkazem na naši neschopnost poznat Boží vůli a předpokladem, že Bůh má nějaký důvod.

„Když trpím, tak mě Boží důvody moc nezajímají.“

Když trpím, Boží důvody mě příliš nezajímají. Jsem skálopevně přesvědčena, že neexistuje žádné dobro, žádné poučení, žádný důvod, který by mohl vzejít z mého zneužívání v dětství a který by mohl ospravedlnit toto utrpení jako nějakou mýtickou „dokonalou“ nebo „přípustnou“ Boží vůli. S takovým Bohem bych nechtěla mít nic společného.

Místo toho pro mě Bůh trpí s námi. Bůh prožívá naše utrpení, a co je ještě důležitější, Bůh volá po uzdravení a spravedlnosti pro naše utrpení. Bůh působí ve světě jako přesvědčivá láska, ne jako donucovací moc. Bůh volá každou entitu ve vesmíru, aby dosáhla svého božského cíle, aby žila ve všem, k čemu ji Bůh stvořil.

To znamená, že jedinou odpovědí na utrpení, kterou máme, je naše působení ve světě, abychom utrpení co nejvíce zmírnili. To může znamenat být přítomen umírajícímu a může to znamenat politicky působit na změnu procesů a zákonů, které prohlubují a prodlužují utrpení na konci života.

Když lidé umírají, nevyhnutelně se mluví o tom, co se stane po smrti. Mnozí lidé se utěšují představou, že se po smrti znovu setkají se svými blízkými.

„Mnoho lidí se utěšuje představou, že se po smrti znovu setkají se svými blízkými. Já ne.“

Já ne. Nemyslím si, že bychom po tomto životě pokračovali ve vědomé existenci. Vzpomínám si, že už jako dítě mě představa věčnosti trochu děsila. Nemyslím si, že bych chtěla žít věčně. Jak říkala moje kamarádka Julie: „Věčnost je dlouhá doba a já už jsem unavená.“

Také se prostě nedokážu přenést přes zásadní rozdělení mysli a těla, respektive ducha a těla, které většina křesťanských představ o posmrtném životě vyžaduje.

Musíme nějak věřit, že mezi naším tělem a naším vědomím není neodmyslitelné spojení. Musíme oddělit nějakou podstatu sebe sama od mozkových vln a neurologických signálů, které generuje naše tělo. Mnoho lidí věří, že dostaneme nová těla, ale to ve skutečnosti neřeší problém nespojitosti mezi vědomím a samotnou hmotou, která tvoří naše těla.

Kdysi jsem slyšela episkopálního kněze Matthewa Foxe říkat, že duch nesídlí v těle, ale tělo v duchu, ale stále nejsem přesvědčena, že to znamená, že po smrti vědomí pokračuje.

Pro mě je to naše hmota, samotné atomy naší bytosti, které pokračují dál. A to mi dává velkou útěchu a naději.

Vzpomínám si na svůj první semestr v semináři, kdy jsem měl druhou polovinu kurzu Jima Blevinse *Úvod do Nového zákona* a četli jsme německého teologa Rudolfa Bultmanna.

Bultmann se soustředil na to, co je vědecky prokazatelné, a tak, protože život po smrti není vědecky prokazatelný, odmítl ho.

Blevins hrál ve třídě roli Bultmanna. Jeden spolužák se „Bultmanna“ zeptal, jak se může nazývat křesťanem a nevěřit ve vzkříšení. „Bultmann“ odpověděl otázkou sám sobě: „Kdybys s naprostou jistotou věděl, že život po smrti neexistuje, byl bys stále křesťanem?“ „Ano,“ odpověděl Bultmann. Moje odpověď tehdy, když jsem ještě věřila, i nyní zní jednoznačně: „Ano!“.

Díky své křesťanské víře jsem vzkříšena v přítomnosti, proměňována okamžik za okamžikem, abych se stala osobou, ke které mě Bůh volá. To je pro mě vykoupení. To je smysl křesťanské víry.

Život po smrti není nutností. Atomy, které tvoří mou bytost, pokračují navždy, i když moje vědomí ne. To jsme se učili na základní škole: Hmota nemůže být ani stvořena, ani zničena, pouze mění formu.

Moje bytost, moje atomy, po smrti budou dál měnit formu. Existují od velkého třesku a budou existovat tak dlouho, dokud bude existovat vesmír. Kdo ví, čím byly kromě mě a čím jiným se stanou, až se vrátí do vesmíru. To mi stačí k tomu, abych po zbytek svých dní křičela „Haleluja“.

Jsem otevřená tomu, že mě něco překvapí. Možná naše vědomé já pokračuje i po tomto životě. Nikdo z nás to ale neví.

Ať už přijde cokoli dalšího, věřím, že Bůh je s námi a s láskou nás přijímá do svého já.

Nevím, co se stalo, když Faye naposledy vydechla, ale věřím, že tak či onak spočinula v Boží náručí.

Její dílo je dokonáno. Nám ostatním tu tedy zbývá ještě přemýšlet, jak to vyjádřil básník T. S. Eliot: *„These matters that with myself I too much discuss/ Too much explain“* (Tyto záležitosti, které se sám se sebou příliš probírám/ Příliš vysvětluji) – Proč trpíme? Co se děje po smrti? Jaký je smysl toho všeho?

Někdy se dokážu zamyslet až k zoufalství. Přesto jsem se také naučila, že tento život je úžasný dar, i když je to jen zlomek ve velkém rozpínání vesmíru.

Jeho krátkost ho činí ještě vzácnějším a zdá se mi, že jedinou etickou odpovědí na tento úžasný dar života je žít ho naplno v čase, který máme, konat co nejvíce dobra, co nejvíce měnit svět k lepšímu, co nejvíce milovat a přijímat to všechno tak, jak jen můžeme během všech našich dnů.

Esejistka Annie Dillardová píše, že podle ní modlitba umírajícího na konci života nezní „prosím“, ale „děkuji“.

Myslím, že má pravdu.

Nečiním Boha zodpovědným za utrpení a věřím, že Bůh je s námi v našem utrpení a s námi v našem umírání. Ať už se stane cokoli dalšího, myslím, že v té chvíli jsme novým způsobem přijati do Božího objetí. To je pro mě víc než dost.

Susan Shawová

[Baptist News Global](#)

Susan M. Shawová

Susan M. Shawová

Dr. Susan M. Shawová je profesorkou předmětu *Ženy, pohlaví a sexualita* na Oregonské státní univerzitě v Corvallis v Oregonu. Je také ordinovanou baptistickou kazatelkou a držitelkou magisterských a doktorských titulů ze *Southern Baptist Theological Seminary*. Její nejnovější knihou je *Intersectional Theology: An Introduction Guide*, spoluautorkou této knihy je Grace Ji-Sun Kimovou.

NÁZORY VYJÁDŘENÉ V ČLÁNKU JSOU VÝHRADNĚ NÁZOREM AUTORA.

-krk-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)